

شهادت حضرت فاطمه الزهراء (سلام الله عليها)

شرح حدیثی از حضرت صدیقه طاهره (سلام الله عليها)

آیت الله علی رضایی تهرانی

۱۴۴۴/۰۵/۲۶ هجری قمری، مقارن با ۱۴۰۱/۰۹/۳۰ هجری شمسی

«السَّلَامُ عَلَیْكَ أَيُّهَا الصَّدِيقَةُ الشَّهِيدَةُ»

«أَعُوذُ بِاللَّهِ مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ وَالصَّلَاةَ وَالسَّلَامَ عَلَى نَبِيِّ الْأَعْظَمِ وَنَتِيجَةِ الْعَالَمِ، هَادِي السُّبُلِ وَمُنْجِي الْبَشَرِ سَيِّدِنَا وَمَوْلَانَا حَبِيبِ إِلَهِ الْعَالَمِينَ، أَبِي الْقَاسِمِ الْمُصْطَفَى مُحَمَّدٍ (صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ) وَعَلَى آلِهِ الطَّيِّبِينَ الطَّاهِرِينَ الْمَعْصُومِينَ الْمُكْرَمِينَ وَلَعَنُ الدَّائِرَةَ عَلَى أَعْدَائِهِمْ أَجْمَعِينَ مِنْ الْآنَ إِلَى قِيَامِ يَوْمِ الدِّينِ».

«قَالَ اللَّهُ تَعَالَى: «وَمَا أُمِرُوا إِلَّا لِيَعْبُدُوا اللَّهَ مُخْلِصِينَ لَهُ الدِّينَ حُنَفَاءَ وَيُقِيمُوا الصَّلَاةَ وَيُؤْتُوا الزَّكَاةَ وَذَلِكَ دِينُ الْقِيَمَةِ»».

ایام سوگواری سیده النساء، ام ابیها، فاطمه الزهراء (سلام الله عليها) است، ان شاء الله به زودی با نابودی آل سعود، زائر مرقد منورش در مدینه منوره بوده باشیم به برکت صلوات بر محمد و آل محمد (صلی الله علیه و آله وسلم).

«اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ».

شیعه و سنی از پیغمبر (صلی الله علیه و آله و سلم) نقل کردند که پیغمبر فرمودند: «فَاطِمَةُ سَيِّدَةُ النِّسَاءِ الْعَالَمِينَ».

فاطمه مهتر و برتر زنان جهانیان است. از این تعبیر بالاتر این تعبیر است که پیغمبر (صلی الله علیه و آله و سلم) فرمود: «فَاطِمَةُ (س) سَيِّدَةُ نِسَاءِ أَهْلِ الْجَنَّةِ»^۳، فاطمه (سلام الله عليها) مهتر و برترین زنان بهشتی است. چرا این تعبیر بالاتر است؟

به خاطر اینکه در بهشت گل های سرسبد هستی در جنس اناس جمع شدند، بهترین های زنان عالم در بهشت هستند و فاطمه (سلام الله عليها) برترین آنها است. طبیعی است که اگر ما بودیم و محضر رسول گرامی اسلام (صلی الله علیه و آله و سلم) و این تعبیر را می شنیدیم، باید یک لحظه، یک ثانیه، یک دقیقه را از استفاده از محضر این سیده النساء دریغ نمی داشتیم و از دست نمی دادیم. آن نویسنده مشهور به خوبی چنین سخن گفته است که بعضی از شخصیت ها زود به دنیا می آیند. او تعبیرش در ارتباط با امیرالمومنین (سلام الله علیه) است که می گوید علی بن ابیطالب (علیه السلام) لا اقل هزار سال زود به دنیا آمده است و لذا قدر و قیمت او دانسته نشده است، فاطمه الزهراء (سلام الله عليها) گویا از چنین شخصیت هایی است، خانمی که ما امروزه باید از سخنان او ده ها جلد و صدها جلد کتاب داشته باشیم، چند سخن بیشتر از او در طول تاریخ برای ما حکایت نشده است و این نشانگر ظلمی است که به جامعه بشری توسط عده ای جاهل و نادان صورت گرفت. در این فرصت اندکی که در اختیار من هست، یکی از این سخنان را با هم به تفسیر بنشینیم به صورت مختصر. سخن، سخنی است که همه از بی بی دو عالم نقل کردند.

قَالَتْ فَاطِمَةُ (سَلَامَ اللَّهُ عَلَيْهَا): «مَنْ أَصْعَدَ إِلَى اللَّهِ خَالِصَ عِبَادَتِهِ»، يَا «خَالِصَ عَمَلِهِ»، در کتب روایی ما دو جور نقل شده است. «أَهْبَطَ اللَّهُ عَرَّوَجَلَّ لَهُ أَفْضَلَ مَصْلَحَتِهِ»^۴.

خیلی سخن، سخن شیرینی است. در این سخن سیده النساء یک فرمول، یک قانون، یک ضابطه و یک قاعده در اختیار بنده و شما گذاشته است. هر انسانی که راه یافته و رشد یافته باشد، دوست دارد که در طول مدت عمر، بهترین زندگی را برای خود رقم بزند. همه انسان ها فطرتاً چنین هستند. آن انسانی که ایستاده است و می خواهد که خودکشی کند، اگر با او مصاحبه کنی که چرا دست به این عمل می زنی، تعبیرش این است که می خواهم راحت

بشوم، یعنی او هم دنبال راحتی است، او هم دنبال کمال خویش است، او هم دنبال سعادت است. هر انسانی فطرتاً دوست دارد که در این دنیا بهترین زندگی را برای خود رقم بزند. انصاف این است که کار، کار مشکلی است، سرش هم این است، بنده در هر لحظه از لحظات عمرم سر دوراهی هستم. به تعبیر قرآن کریم «إِنَّا هَدَيْنَا السَّبِيلَ إِمَّا شَاكِرًا وَإِمَّا كَفُورًا»^۵.
به تعبیر شاعر:

این که فردا این کنم و آن کنم   خود دلیل اختیار است، ای صنم

انسان همیشه تا پایان عمر سر جاده اختیار ایستاده است. این که بهترین‌ها را انتخاب کرده و برای خود رقم بزند، کار آسانی نیست، کار سختی است. قانونی که فاطمه الزهراء (سلام الله علیها) در اختیار من و شما قرار داده است، این است که فرمود شما بیایید با خدای متعال معامله کنید، آنچه که از طرف خدای متعال به شما داده می‌شود، این باشد که از اول تا آخر عمر، لحظه به لحظه، دقیقه به دقیقه، ساعت به ساعت، روز به روز، هفته به هفته، ماه به ماه، آنچه که روزی شما می‌شود، همان باشد که نه تنها مصلحت شما است، نه تنها رشد شما است، بالاترین مصلحت شما است، «أَهْبَطَ اللَّهُ عَزَّ وَجَلَّ لَهُ أَفْضَلَ مَصْلَحَتِهِ». با خدای متعال معامله کنید، خدا اهل معامله است، خودش در قرآن فرمود که من اهل بیع و شراء هستم، من اهل خرید و فروش هستم، می‌خرم و می‌فروشم؛ «فَأَسْتَبْشِرُوا بِبَيْعِكُمُ الَّذِي بَايَعْتُمْ بِهِ»^۶. بعضی از خرید و فروش‌ها است که انسان یک عمر باید در پس آن بخندد، خوشحال باشد. فرمود: «إِنَّ اللَّهَ اشْتَرَى مِنَ الْمُؤْمِنِينَ أَنْفُسَهُمْ وَأَمْوَالَهُمْ بِأَنَّ لَهُمُ الْجَنَّةَ»^۷، خدا اهل بیع و شراء است، اهل معامله است. بیایید با خدای متعال یک معامله کنید، این جمله از فاطمه (سلام الله علیها) است، درس دیروز و امروز و فردای ما، در ساحت فرد، در ساحت خانواده، در ساحت جامعه، در ساحت ارتباط بین‌الملل، فرقی هم نمی‌کند. فرمود که شما این مهارت و قدرت را کسب کنید، این کار را یاد بگیرید و عملیاتی کنید که بتوانید:

۱. اهل عمل باشید، فقط اهل حرف و گفتار نباشید، خدا بدش می‌آید، قرآن کریم به صراحت فرمود: «لِيُرْتَفُلُونَ مَا لَمْ يَفْعَلُونَ»^۸، اهل کار باشید و اهل عمل باشید.

۲. اهل عمل پاکیزه و خالص باشید، کار را فقط برای خدا بکنید. اصلاً در دین ما بر تکثیر عمل تأکید زیادی نیست، بر تحصیل عمل تأکید زیادی است. یعنی نگفتند زیاد کار کن، گفتند که پاک کار کن، زیبا کار کن. «الَّذِي خَلَقَ الْمَوْتَ وَالْحَيَاةَ لِيُبْلُوَكُمْ أَيُّكُمْ أَحْسَنُ عَمَلًا»^۹، چه کسی بهتر یعنی زیباتر عمل می‌کند؟ حُسن یعنی زیبایی، از ما عمل زیاد نخواستند، از ما عمل پاک و خالص خواستند.

فاطمه (سلام الله علیها) فرمود که اگر بر این مهارت دست یافتی که خالص عمل کنی، این خلوص را نگه دارید، چرا؟

چون تعبیر روایت این است، «مَنْ أَصْعَدَ إِلَى اللَّهِ خَالِصَ عِبَادَتِهِ»، کسی که بتواند حجاب‌ها را بدرد، پرده‌ها را پاره کند، به چه وسیله؟
به این وسیله که عمل خالص بالا بفرستد. آن چیزی که بالا می‌رود عمل خالص است، آن چیزی که بر سر انسان می‌زند، عمل شرک‌آلود است، آن چیزی که رشد می‌کند و رشد می‌دهد عمل پاک است. تعبیر صریح قرآن کریم است: «إِلَيْهِ يَصْعَدُ الْكَلِمُ الطَّيِّبُ وَالْعَمَلُ الصَّالِحُ يَرْفَعُهُ»^{۱۰}، پاک و پاکیزه بالا می‌رود. فرمود که اگر بتوانی اهل عمل باشی، یک، عمل هم عمل پاک و خالص باشد، برای خدا باشد، دو، و بتوانی این عمل را به سمت عرش الهی بالا بفرستی و به خدای متعال برسد، کار شما تمام است. از وقتی این مهارت در زندگی‌تان جا افتاد، از وقتی این قدرت را پیدا کردید که چنین بکنید، خدا هم با شما وارد یک تعامل می‌شود و آن تعامل این است، راحت باش، همیشه، هر روز، هر ساعت، آنچه که صلاح شما است نه، آنچه که بالاترین مصلحت شما است، خدا برایت روزی می‌کند. ازدواج می‌کنی، بهترین ازدواج است، نسل تولید می‌شود، بهترین نسل است. شغل روزی‌ات می‌شود، بهترین شغل است. رفیق روزی‌ات می‌شود، بهترین رفیق است. هر آنچه که در زندگی تو رقم می‌خورد، گرچه ظاهری کریه داشته باشد، که «عَسَى أَنْ تَكْرَهُوا شَيْئًا وَهُوَ خَيْرٌ لَكُمْ»^{۱۱}، ولی باطنش برای تو مطلوب و محبوب است. باطنش برای تو مایه رشد و تکامل تو است. این جملات گوهر بار امیرالمومنین (علیه

السلام) است که فرمود: «فِي الْإِخْلَاصِ يَكُونُ الْخَلَاصُ ۱۲»، اگر انسان می‌خواهد رها باشد، اگر انسان می‌خواهد آزاد و سبک‌بال باشد، اگر انسان بخواهد نجات پیدا کند، «نَجَا الْمُخْفُونَ ۱۳»، به تعبیر رسول گرامی اسلام (صلی الله علیه و آله و سلم)، راهش این است که اهل اخلاص باشید. حالا اخلاص را چطور به دست بیاوریم؟ دو چیز را اگر در ذهن خود نهادینه کردیم، ما این مهارت را کسب می‌کنیم:

۱. عظمت او (خدا)

۲. حقارت خود

انسان اگر کوچکی خود، حقیر بودن خود را در جهان هستی درک کند و عظمت پروردگار را برای خود مشخص کند و به او توجه کند، می‌فهمد که اصلاً هیچ موجودی غیر از خدای متعال قابل معامله نیست، ارزش معامله ندارد. این جانی که انسان دارد، این هویتی که انسان دارد. من گاهی وقت‌ها برای مردم گفتم، گفتم بعضی از معادله‌ها را من نمی‌فهمم، یعنی خیلی انسان ذهنش توان ندارد که بتواند این معادله را درست فهم کند. ببینید، یقیناً همه ما که این‌جا نشستیم، می‌توانیم قسم بخوریم صد سال آینده، همه ما که روی زمین راه می‌رویم، داخل زمین آرمیده‌ایم. یعنی صد سال دیگر بنده و شما نیستیم، بدون شک نیستیم، درست؟

خب، فرصتی که به ما دادند، هفتاد سال، هشتاد سال، میانگین عمر بشر بیش از اینها نیست، آن طرف چه، این یک نیمه، آن یک نیمه دیگر چه؟

هزار سال، ده هزار سال، صد هزار سال، صد میلیارد سال، صد هزار میلیارد سال، یک میلیون تریلیارد سال، می‌گوید نه، عدد ندارد. تعبیر من از نظر فلسفی درست نیست؛ اما به مخاطب تفهیم می‌کند، تعبیر از نظر عقلی غلط است ولی می‌تواند مطلب را بفهماند که تا خدا هست، ما هستیم؛ این معادله انسان را گیج می‌کند. می‌گوید که این تا خدا هست، تو هستی، در چه وضعی هستی؟ در این هشتاد سال را عرض می‌کنم. کجا نشستیم؟

می‌گویی در این هفتاد سال رقم می‌خورد. یک طرف هفتاد سال، یک طرف هفتصد هزار تریلیارد سال، این این‌جاست.

قابل تجدید است؟

می‌گویی نه. برمی‌گردد؟

می‌گویی نه. هر که در قبر می‌رود می‌گوید «رَبِّ ارْجِعُونِ، لَعَلِّي أَعْمَلُ صَالِحًا فِيمَا تَرَكْتُ»، جواب این است، «كَلَّا إِنَّهَا كَلِمَةٌ هُوَ قَائِلُهَا وَمِنْ وَرَائِهِمْ بَرْزَخٌ إِلَى يَوْمِ يُبْعَثُونَ ۱۴»، جا هم جای خطرناکی است. فاطمه الزهراء (سلام الله علیها) به امیرالمومنین (علیه السلام) وصیت کرد، فرمودند که علی جان، من را دفن کردی، لحد را چیدی، خاک را ریختی، خاک را تسویه کردی، صاف کردی، بنشین و بالای سر قبر من قرآن بخوان، یاد کن، جای خطرناکی است، من می‌ترسم. گفت:

آن‌جا که عقاب پر بریزد از پشه لاغری چه خیزد

فقط در این هفتاد، هشتاد سال، قابل تکرار هم نیست. یک شبهه پیش می‌آید، کم نیست؟

قرآن به این شبهه جواب داد، به صراحت فرمود، فرمود ما آن قدر که کسی بخواهد بفهمد، وقت دادیم، «يَتَفَكَّرْ فِيهِ مِنْ تَفَكَّرْ»، به مقداری که کسی بخواهد متذکر بشود، ما عمر دادیم و تذکر دادیم و وقت دادیم. پس به این قاعده‌ای که بی‌بی فرمود باید عمل کنیم. فرمود که بیایید خودتان را راحت کنید، یک بار برای همیشه، یک معامله

سراسر سود، آن این که تو آنچه که می‌کنی برای خدا انجام بده و فقط برای خدا انجام بده، خدای متعال هم بالاترین مصلحت تو را در طول عمر نصیبت می‌کند. سردارانی که مدافع حرم شدند را شما شغل‌هایشان را دیدید؟ مرحوم سردار همدانی راننده است، راننده سنگین، دیگری در آب و فاضلاب بوده است، یعنی چه؟

دکتر، مهندس نیست، آیت الله هم نبوده است اما این هنر را داشته است که «مَنْ أَصْعَدَ إِلَى اللَّهِ خَالِصَ عِبَادَتِهِ، أَهْبَطَ اللَّهُ عَزَّ وَجَلَّ لَهُ أَفْضَلَ مَصْلَحَتِهِ».

وقت من تمام، یک کلمه عرض ارادت به ساحت بی‌بی، فیض هم آماده است. فاطمه الزهراء (سلام الله علیها) نماد اخلاص در راه خدا است، در این راستا اسطوره است، یا بی‌بدیل یا کم‌نظیر (است). دو نمونه را عرض می‌کنم، روضه من باشد.

نمونه اول تاریخ نوشته است، از وقتی دستی نامرد با صورت بی بی آشنا شد، مادر سادات برای اینکه این اخلاص باقی بماند، اجازه نمی داد که شوهر این صورت را ببیند، می پوشاند. سیلی خورده است، این جای سیلی با خدا معامله شده است، نمی گذاشت (کسی ببیند).

مورد دوم، این را هم همه نوشتند، خود امیرالمومنین (علیه السلام) هم در روضه ای که دیشب سر قبر فاطمه (سلام الله علیها) خواند، به پیغمبر (صلی الله علیه و آله و سلم) به صراحت فرمود. فرمود که یا رسول الله، فاطمه به من نگفته است. «وَسَتَّبِعُكَ أَبَتُكَ بِتَصَافُرِ أُمَّتِكَ عَلَى هَضْمِهَا، فَأَحْفَهَا السُّؤَالَ وَاسْتَحْبِرَهَا الْحَالَ ۱۵»، فاطمه (سلام الله علیها) را امت جمع شدند، خرد کردند، هضم یعنی خرد کردن، شکستن، اما او به من نگفت، تو بپرس، به تو خواهد گفت. خوب، چطور به من نگفت؟

یاز مقاتل و تاریخ نوشتند که امیرالمومنین (علیه السلام) وقتی بدن را غسل می داد، دستور داده بود که هیچ کس بلند بلند گریه نکند. یک موقع دیدند دست از غسل کشید، سرش را روی دیوار گذاشت، شروع کرد بلند بلند گریه کند.

جلو آمدم، یا امیرالمومنین، خودتان فرمودید بلند بلند گریه نکنید. فرمود که فاطمه (سلام الله علیها) دردهایش را به من نمی گفت، من الآن که داشتن غسل می دادم، دستم رسید به آن بازوی ورم کرده بی بی. امام صادق (علیه السلام) فرمود: «مَاتَتْ أُمَّنَا وَفِي عَضْدِهَا شَيْءٌ كَالدُّمْلَجِ».

مادر ما مرد و از دنیا رفت اما بر بازو بازویند داشت. من رفقای پزشک زیاد دارم، از بعضی ار فوق تخصص های ارتوپد پرسیدم که اگر ضربه ای به دست وارد بشود، ۹۵ روز بعد هنوز ورم کرده باشد، شدت ضربه چقدر بوده است؟

از سه نفر لااقل پرسیدم، همه گفتند که حتماً استخوان آسیب دیده است. استخوان مادر سادات را شکستند، درد استخوان درد بدی است.

خدایا به حق فاطمه الزهراء (سلام الله علیها) اخلاص در عمل را روزی ما بفرما. بارالها به حق فاطمه (سلام الله علیها) توفیق ادراک مقام اهل بیت عصمت و طهارت (علیهم السلام) و معرفت بیش از پیش روزی ما بفرما.

خدایا به حق فاطمه (سلام الله علیها) که برای ظلم به او تمام قوانین را شکستند، قوانین قضایی را شکستند، شهادت امیرالمومنین (علیه السلام) انکار شد، اینکه مدعی باید بینه بیاورد، منکر باید قسم بخورد، انکار شد. تمام قوانین اسلام را برای کوبیدن او زیر و رو کردند.

خدایا به حق فاطمه (سلام الله علیها) بهترین ها را روزی ما بفرما.

رهبر انقلاب، تاج سر ما، موید و منصور بدار.

ما را دشمن شاد نفرما.

هر کس بر علیه ما خواب بد دیده است، خوابش بر علیه خودش تعبیر بفرما.

آنچه خواستیم و نخواستیم، صلاح ما در آن است، برای ما مقدر و مقرر بفرما.

«صَلُّوا عَلَي مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ».

«اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَي مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ»

فهرست منابع

۱. سوره بینه، آیه ۵.
۲. الأمالی للصدوق: ۱۷۵ / ۱۷۸.
۳. مسند ابن حنبل : ۳ / ۸۰.
۴. بحار الأنوار الجامعة لدرر أخبار الأئمة الأطهار عليهم السلام، جلد ۶۷، صفحه ۲۴۹.
۵. سوره انسان، آیه ۳.
۶. سوره توبه، آیه ۱۱۱.
۷. سوره توبه، آیه ۱۱۱.
۸. سوره صف، آیه ۲.
۹. سوره ملک، آیه ۲.
۱۰. سوره فاطر، آیه ۱۰.
۱۱. سوره بقره، آیه ۲۱۶.
۱۲. تنبيه الخواطر : ۲/۱۵۴.
۱۳. بحار الأنوار: ۷۷ / ۵۵ / ۳.
۱۴. سوره مومنون، آیه ۹۹ و ۱۰۰.
۱۵. خطبه ۲۰۲ نهج البلاغه.